

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VIII. Idem aliorum exemplis illustratur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Christus e rebus ob-
vis, quæ
cernuntur
parabolas
desumpfit
ut homi-
nes ad Deū
traduceret.

Quærit faciem eius semper. Quæ in re artificium mon-
stravit Christus, qui e rebus obvis, quæ cernuntur,
& audiuntur, parabolas desumens, hominem pec-
catis obnoxium cum asino in puteum lapso contulit;
quinque panes ex hordeo ad Eucharistiam transtulit;
semen frumenti, cum serbo Dei, thesaurum in agro re-
peritum cum celo comparavit. Ita denarium vineæ diur-
num, sicut infecundam ab olitore succidendam, aliâ-
que complura talia ad mores, ad animum, ad interiora,
ad Deum traduxit. Perinde si dixisset: Omnia, quæ vel
cernitis, vel auditis, vel tangitis, vel etiam odoramini &
gustatis, ad animum & interiora, ad Deum & sublimia
ducite. *Quærite Dominum, quærite faciem eius semper.* Qui
noctu cernit faculas cælestes, stellas velut in excubiis vi-
gilantes, an non ipse sibi dixerit: Hæc illa mihi promissa
domus muscæ formosissima; hanc conduxit: Et quando
illuc immigrabo? Qui cantantes audit aviculas; is An-
gelos, calitæque cereos meditat, recte quæsitur, quod
monetæ genus probatur in celo? Qui mensæ assidet,
opportune cogitat: *Beatus, qui manducat panem in regno
Dei.* Qui cubitum it, animum ad æternitatis domum
erigat, dicatque sibi: Illic nos dormire non sinet aut vo-
luptatum in celo, aut tormentorum in orco immensi-
tas. Non absimili modo in rebus aliis omnibus mens
celo attollenda.

*Enc. cap. 4.
v. 35.*

*Sulpicius ep.
ad Bassu-
lum socrum
suum.*

*Cocus
quidam re-
ligiosus ex
suo munere
omnia
trahebat in
omnibus
quærens
Deum.*

*Socrat. hist.
Tripart. l. 8.
cap. 1.
Duplex lu-
ctus causa
in Pambo-
ne.*

Quæ in re Paulus exercitativissimus, cum de gentibus
ad Christum trahendis ageret, de hortulano & insitio-
ne, de arboribus ex arbore in arborem inserendis disse-
ruit; cum de Christianorum luctis loqueretur, gymnasia,
palastras, stadium, agonem, brayium sub oculos po-
suit, hoc sine, ut per ea, quæ cerni possunt, ad ea quæ
oculis subiecta non sunt, transiremus.

Martinus Turonensis Præsul (quod Severus Sulpitius
testatur) Condacensem suam diocæsin obiens cum
suis, in itinere vidit, qui volucres, mergi, furarentur pi-
sces: Hæc, inquit, forma dæmonum est; insidiantur in-
cautis, capiunt nescientes, captos devorant, nec saturari
queunt devoratis. Jucundissimum simul & utilissimum,
Deum in rebus omnibus & præsentem, & agen-
tem invenire.

Joannes Climacus dum cœnobita ordinanda iustitia
quidam reter, cocum reperit, qui dono lacrymarum pollebat.
Hunc serio interrogans: Quæro te, mi frater, aiebat, unde
tibi hæc juges lacrymæ? Ad ista religiosus ille plorator:
Ego, inquit, meo munere ita fungor, ut Christo ejus-
que discipulis coquere me censent, quidquid ciborum
paro; Cum ad luculentum focum sto, & ignem sentio,
ignium submoneor Avernium. Hinc isti ocalorum
rores. Pæclare sapuit illiteratus hic cœnobita, qui ter-
rissimis usus conspiciis, pro suis fratribus Christum &
Apostolos, in igne foci videre tibi visus est ignes Avernii.
Ita in suo quisque officio in suum usum omnia trahet,
si velit, in omnibus quærendo Deum.

Ita Pambo, vir notus e sanctimonîa, invitatus Athana-
nasil precibus Alexandriam contendit, in viâ feminam
vidit ad omnem luxum exquisitissimè comptam. Non
continuit lacrymas Pambo ad aspectum tam insolentem.
Rogatus causam tam tubiti stertis. Qui duplicem
assignans: Primò, inquit, hæc femina in suammet alio-
rumque perniciem tantis impendiis & laboribus se or-
nat; Ego verò quod alterum est, tantis studiis atque ni-
sibus non contendo, ut Deo placeam in meum bonum,
quantis illa ut placeat hominibus in suum malum. O si
ego tam sedulus sim, ut serviam Deo, quam illa est, ut
obsequatur Mundo & diabolo! Ita vir sanctus in ipsâ
vanitate faciem Domini, quam quærebat assidue, invenit.

Franciscus Borgias Dux Gandiæ ad modestiam, sub-
missionem, sui que desipientiam omnia trahens, se-
dem reperit in omnibus. Romam iverat nobili comi-
tatu Borgias, cui purpurati fenatores ex more obviam
miserunt mulos. Ille ad occursum hunc: Nihil, inquit,
bat, opportunius; bestia bestiam excepit advenit.
Jam titulus Ognati in Cantabriâ bonisque omnibus ab-
dicatis Pinciam ingressus, accurentibus vicatim vivendi
gratiâ, tanquam ad novæ rei spectaculum civibus, Bu-
stamanio comiti ait: Feram credo e cavæ emissam, bel-
luamque spectatum veniunt. Equidem quavis bellâ
immanior essent, nisi me Deus singulari gratiâ in suam
familiam ascivisset. Fortè illi nobilissimus Hispaniæ dy-
nasta occurterat, qui vicem miseratæ tanti ducis, quod
jam inops, attrita veste, sine comitatu ambularet, hos-
pitiâ subiret paupertina. Cui Borgias: Ego mihi, mi Do-
mine, satis caveo. Dum enim iter facio designatores
duos præmittere soleo, qui hospitium mensamque
adornent. Quinam isti sunt? ait dynasta, nusquam ap-
parent, num eos videre licet? Et nosse etiam, ait Borgias,
illius nomen est *Cognitio sui*, hujus *Consideratio inferni*,
quem promerui. Hi mei fructores & prodromi, ita rem
agunt, ut in quocumque diverforium deferar, tamen
desint omnia, id tamen in lucro ponam, & tanquam in
immerentem collata beneficia interpretet. In Calen-
Lusitanæ Collegio janitoris officio, sanctus Borgias,
cum civium quidam jugulatu porcum elephosynæ vice
obtulisset, Franciscus humeris sublatum tactus in supe-
riorem partem domus non sine labore per gradus aspor-
tavit. Mirantibus locis facti commendationem sic elat-
sit: Quid mirum, si porcus porcum commodè portet?
nec domi solum Franciscus operam coco dedit, mensis
ministravit, pedes singulorum frequenter osculari con-
suevit, sed in Xenodochiis etiam ægrotis alacritate mir-
râ servit. Indignè tulit cacodæmon tantum submissio-
nis studium, & sumptâ speciem humanâ: Quid tibi, ait,
hic negotii? Tantus cum sis, in hominum face veritari
qui potes? Franciscus subodoratus dolum, ut fastum re-
tunderet: Equidem ego, inquit, magis miror, te ingenio
præditum tam superbo, me miserum tamen alloquio
dignari. Hic speciosa larva in auras abiit. Audierat Bor-
gias impostorem quemdam tremeis additum quod
se Franciscum Borgiam simulans jactasset. Hic Borgias
mirari hominem extitisse ad eum exordem, qui maximi
peccatoris personam induisset. Quod si ille, inquit, tri-
remibus affigitur, quia meum sibi nomen ultrapavit,
quid me fieri par est, qui non inane peccatoris nomen
gero, sed & peccatis scæreo? Ita Borgias ad humilitatis
studium derivans omnia, in omnibus semper faciem
Domini quæsitit & reperit.

Beatus Ignatius Societatis minimæ parens frequen-
ter e vilissimis quibusque rebus, e frondis, plantula, flo-
ris, aut fructus, e vermicali aut alterius animalculi aspe-
ctu mentem in Deum rapuit. Atque ex hæc ipsa Numi-
nis in omnibus quærendi assuetudine Ignatius, utilissi-
ma ad omnem vitam documenta hausit. Et revera
Deus in minimis etiam maximus est, & nusquam non
familiarissimè adiri potest. Vel apiculum, vel culicem, Res
vel formiculam sumamus, uberrimam laudandi Con-
ditoris materiem subministrabunt. Confidera, quæto,
corpuseculum gracillimum quidem, membris tamen par-
tibusque certis distinctissimum: inspicie capitellum, ocell-
los, oculum, totamque reliquam corpuseculi compagem
miratissimam; expende tam minuti animalculi partem,
motum, incessum, laborandi officium, colligendi stu-
dium, peritiam obitupescendam, quid cavere, quid fu-
gere, quid avversari, quid porro querere, quid amare,
quid debeat profequi. Attende totius bestiolæ colores,
ductus, lineas, etiâ in tantillâ iras, apperentias, ceteram-
que

que naturalem indolem. Ubinam ille artifex, qui manu A
opifice, vivum tale animalculum repræsentet?

§. III.

ERgo *querite Dominum, quærite faciem ejus semper in
minutissimis etiam atque abjectissimis Mundi particu-*

lis.
Querite, inquam non ut iis instar pecorum fruamini, quæ ad præsepe aut in pratis structam sibi mensam invadunt, & herbas pascuas linguâ demerunt, nec longas precatones ante fumendum pabulum texunt, suo tamen modo Conditore colunt. Ultra pecudes sapiat homo, cui triplex temporis differentia solertissimè observanda. Aut enim homini bene est, ut agrè ac malè, aut demum nec malè nec bene, sed mediocriter est. I. Cùm homini bene est, cùm labor succedit, cibus sapit, somnus ac quies reficit, cùm & oculi & aures ceterique sensuum suâ quicquid voluptate pascentur, cùm animus sibi plaudit, & gaudio exultat, cùm pæne omnia ad votum respondent, hinc animus humanus, quàm potest suavissimis ac plenissimis affectibus, sese in Deum erigat, & ante omnia secum ipse quærat; at quo obsecro, cibus tam gratus, tam suavis potus, tam pulchra vestis? unde mihi hoc gaudium? hæc amœnitas & refocillatio, hæc festivitas & oblectatio, unde & à quo? A Deo bonorum omnium fonte hic rivulus fluit. O mi amantissimè Deus, tu ista das, è tuâ manu hæc accipio. Sed quantò tu omnibus istis melior, pulchrior, dulcior?

II. Cùm homini malè est, labor molestus, irritus, negotia non præcedunt, cibus non sapit, somnus brevis & inquietus, dolores aut morbi vellicant, curæ turbant, multa displicent, affligunt, cruciant, adversa sunt plurima. Unde hæc omnia? Ab ipsissimo Deo. Hinc quicquid dicat: O mi optime Deus, aut me justissimè punis, aut exeres & probas amantissimè. Te Deum ac Dominum meum æquè complector dulcem & austerum, non minus te veneror flagellantem ac coronantem. Ad utrumque, tui causâ, paratus sum. Profectò & iste Deum invenit in omnibus, quæ patitur, malis.

III. Cùm homini nec bene est, nec malè, cùm malicia obtinet & rerum mediocritas: *non est satan nec occupus malus*; nec dulcis est vita nec amara, nec gaudium, nec lectus afficit; mediocritas omnia, & tolerabilia, singularè nihil aut eximium. Hinc maximè quærendus Deus, & vel agendæ gratiæ ob placidam hanc quietem, aut placandus Deus ob futuram forsân turbationem; nec enim diu hic rerum status durabit. Fors mite hoc serenam tempestatem nuntiat, fors prosperitas sequetur omnibus procellis periculosis. Deus igitur quàm ardentissimè quærendus, ut quoquo modo res cadant, præsentarius sit auxiliator.

Neque verò Deum ita quærere, magni moliminis, aut operosi conatus est. Solis duabus voculis hoc totum agitur, dic animo: *Mi Deus, mi bone Jesu Domine Jesu*; mox adest invocatus, & noscendum se præbet cernendum se exhibet. Sed absit quærendi rædium; nauseant tam facile non occurrit Deus. Ludunt subinde cum liberis parentes, & suaviter jubendo dicunt: *Quære, quære*; tuum est, quod invenis, nec ita occulunt, quod quæri volunt, ut non facile inveniri queat. Simillimè Deus non ita se abdit ut reperiri non possit, qui quæri tantopere cupit. Ita herus prodeambulans foras, studio chirothecam manibus sinit elabi, mox cani ad ista erudito: *Quære, ait, quære, quære.* Haud aliter nobiscum agit Deus, atque cum familiari animante dominus, cum filiis pater aut mater. *Quærite, quærite*; nec enim ita me abscondam ut inveniri nequeam. Planissimum Christi promissum est: *Quærite & invenietis.* Quàm sedulo illa vidua vel unicam amissam drachmam quærat, *accendit lucernam, everrit domum & quærit diligenter, donec inveniat eam.* Ergo *querite Dominum, quærite faciem ejus semper.*

Quàm accensus animo Augustinus ad quærendum Deum: *Domine Deus meus, inquit, una spes mea, exaudi me, ne fatigatus nolim querere te, sed quæram faciem tuam semper, & ardentè. Tu da quærendi vires, qui inveniri te fecisti, magis magisq; inveniendi te spem dedisti. Coram te est firmitas & infirmitas mea; illam serva, istam sana. Coram te est scientia & ignorantia mea. Pœnibi aperuisti, suscipe intrantem; ubi clausisti, aperi pulsan. Nemo te amat, nisi qui te videt; & nemo te videt, nisi qui amat.* Reciproca sunt ista; alterum sine altero nullum est. Quocirca *querite Dominum & confortamini, quærite faciem ejus semper.* Tam suavis, quàm utilis est labor in rebus conditiis quærendo agnoscere Conditorem.

CAPUT IX.

Danielis, sociis in rogo Babylonico illesi miraculo multiplici. Quanta virtutis sit in igne non ardere.

TRIBVS Hebræis optimatibus in ignem missis, mox adfuit è cælo quartus. *Angelus Domini descendit cum Azariâ, & sociis ejus in fornacem & excussit flammam ignis de fornace, & fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem.* Hunc quartum Nabuchodonosor qui solus eum viderat, similem filio Dei appellat. Tertullianus, Irencus, Hippolytus Martyr, Augustinus, Rupertus, alii, hunc quartum existimant fuisse Christum, qui humanæ naturæ olim assumendæ imaginem induerit, ut sese ad futurum Servatoris officium velut exerceret, & cruentam in cruce tragœdiam in flammis innocuis ordiretur. Ab his non alienus Joannes Maldonatus: *Opinio est, inquit, valde probabilis. Nam & Christus sæpe appellatur Angelus. Hinc & sacrum Ecclesiæ carmen: Surrexit Christus de sepulchro, qui tres pueros liberavit de camino ignis ardentis, Alleluia.*

Hic ergo quartus in flammis canto, musicus, scilicet Christus, sive, quod pæne malim dicere, Angelus, *Fecit medium fornacis, quasi ventum roris flantem.* Hinc Hebræi tres juvenes inter horrendos flammarum vortices, velut in amœnissimo prato inter rorifluos flores securissimè deambularunt. In igne non comburi, non grande tantum, sed & multiplex mirum, de quo hic differendum. Addemus; quanta sit virtutis inter impudicitia ignes non ardere.

§. I.

Primus ignis Babylonici miraculum numeramus istud: *Luxit & non ussit.* Quod explicans Basilus: *Deus, inquit, nonnumquam duas ignis vires, alteram lucendi, alteram urendi sic invicem separat, ut aliquando vis lucendi suo munere fungatur, non autem vis urendi, ut contigit tribus his juvenibus in fornace ignis; interdum contra supprimitur vis lucendi, & libera relinquitur vis urendi. Talis est ignis inferni, ut cùm maximè urat, minimè tamen luceat.*

II. Hic Babylonicus ignis, longè diffitos consumpsit, sui medios, nec quidem contigit. Quod luculentè sacra pagina testatur: *Porrò viros illos, qui miserant Sutrach, Misach, & Abdenago, interfecit flamma ignis.*

III. Funes & vincula combustis, vestes & corpora nec minimo læsit. Hebræi optimates isti veluti tres canes ligatis pedibus in flammis præcipitati sunt, aut sicut pistor in furnum immittit panes. Sed habuit flamma, ut Gregorius loquitur, vim suam ad solarium, non habuit ad tormentum. Quàm sapiens ignis vincula exussit, vinclos non læsit! Auger miraculum Theodoretus qui catenas vinculaque ferrea eis injecta vi ignis liquefacta, indumenta nec levissimè adusta pronuntiat.

IV. In igne tantò violento ac rapido non respirare tantum & loqui, sed & cantare potuerunt. Admiratus hæc

Dan. c. 3. v. 49. 50.

Tertul. l. 4. contra Marcionem c. 10. v. 21. & l. advers. Praxeam c. 16. Irenæus l. 4. c. 37. & l. 5. c. 5. Hippol. Mart. Orat. de Con. matione m. 1. Augustinus con. cione ad Cæciliam c. 1. R. Mirandæ in igne Babylonico.

perius l. 6. de victoriâ verbi c. 21.

8. Mirandæ in igne Babylonico.

1. Luxit & non ussit.

2. Sui medios non contigit. Dan. c. 3. v. 22.

3. Funes & vincula combustis, vestes & corpora non læsit.

4. In igne cantare potuerunt.